

**ДОДАТОК
ЗАТВЕРДЖЕНО**
наказом державної установи
**“УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ
РОЗВИТКУ ОСВІТИ”**
№ 12-ст. 07 лютого 2025 року

ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти,
які задіяні в апробації підручників/посібників

Розробник: відділ змісту освіти державної установи «Український інститут розвитку освіти».

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Актуальність програми. Розроблення Програми полягає в необхідності підготовки педагогічних працівників до участі в процесі апробації навчальної літератури в контексті реформування системи освіти, вимог законодавства, зокрема Конституції України, законів України “Про освіту”, “Про повну загальну середню освіту”, наказу Міністерства освіти і науки України “Про затвердження Порядку проведення апробації навчальної літератури для закладів загальної середньої освіти”.

Цільова група: педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти — учасники апробації навчальної літератури для закладів загальної середньої освіти (далі — слухачі курсу).

Обсяг (тривалість): 15 годин (0,5 кредита ECTS).

Форма підвищення кваліфікації: дистанційна.

Мета підвищення кваліфікації: полягає у вдосконаленні та розвитку визначених професійним стандартом компетентностей вчителів, необхідних для здійснення апробації підручників/посібників, дослідження навчальної літератури з метою підвищення якості та забезпечення відповідності запитам учасників освітнього процесу відповідно до Порядку проведення апробації навчальної літератури для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти та науки України від 16 червня 2024 року №845.

Напрямок підвищення кваліфікації: удосконалення професійних компетентностей педагогічних працівників з метою забезпечення реалізації процесу апробації навчальної літератури для закладів загальної середньої освіти.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться.
Професійні компетентності: предметно-методична (А2), інформаційно-цифрова (А3), психологічна (Б1), прогностична (Г1), організаційна (Г2), оцінювально-аналітична (Г3).

Очікувані результати навчання:

за результатами навчання слухачі оволодіють знаннями та набудуть (удосконалять) умінь(ня), навичок та способів діяльності щодо:

- здатність застосовувати компетентності, які сприяють впровадженню високого рівня якості освіти та педагогічних новацій; взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, застосовуючи конструктивну комунікацію. (А1.1.У1., А1.2.У1.; А1.4.К1.)
- здатність моделювати зміст освіти відповідно до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти, визначених державними стандартами освіти; визначати зміст навчальних предметів (інтегрованих курсів) і послідовність його опрацювання; відповідати за зміст предмету (інтегрованого курсу) та його відповідність вимогам до обов'язкових результатів навчання; застосовувати інноваційні технології навчання освітньої галузі (навчальних предметів/ інтегрованих курсів); формувати ціннісні ставлення в здобувачів освіти у процесі їхнього навчання. (А2.1., А2.1.У1., А2.1.В2., А2.4.У2., А2.4.У3., А2.5.У1.)
- здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею в професійній діяльності; ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) ресурси; аналізувати й інтерпретувати в електронному (цифровому) середовищі інформацію про активність і ефективність навчальної діяльності здобувачів освіти; реалізовувати стратегії оцінювання за допомогою цифрових сервісів; комунікувати з учасниками освітнього процесу, використовуючи різні електронні (цифрові) засоби й сервіси. (А3.1., А3.2., А3.3.У2., А3.3.У1.)
- здатність відстежувати зміни щодо вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти, їхнього психоемоційного стану й здійснювати необхідні адаптації/ модифікації в освітньому процесі;

формуванню мотивації здобувачів освіти й організувати їхню пізнавальну діяльність; формувати спільноту здобувачів освіти, у якій поважають і враховують права кожного; (Б.1.1.В1., Б.1.3., Б1.4.)

- здатність взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, урахувавши культурні й особистісні відмінності співрозмовників, принципи недискримінації та поваги до відмінностей; залучати батьків до участі в освітньому процесі, а також до прийняття рішень, які стосуються навчання, виховання, розвитку здобувачів освіти (Б2.3.У1., Б3.2.У2.)
- здатність планувати навчальні заняття на основі модельних навчальних програм; співпрацювати в педагогічній спільноті для розроблення навчальних програм (Г1.2.У2., Г1.2.К3.)
- здатність організувати освітній процес відповідно до вимог законодавства, залучати здобувачів освіти до спільного визначення цілей навчального заняття; вміти аналізувати результати навчання здобувачів освіти (Г2.1.У1, Г1.1.К1., Г3.2)
- здатність взаємодіяти з колегами в професійних спільнотах з питань професійного розвитку; аналізувати інформацію щодо освітніх інновацій, умов їхнього впровадження; виявляти авторитетність, інноваційність, самостійність і автономію, академічну добросовісність, надавати пріоритетність розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної діяльності (Д1.1.К1., Д1.3.У2., Д2.1.В.1.)

2. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Програмою передбачено ознайомлення з чотирма модулями, зміст яких розкрито 6 темами. На опанування змісту Програми відводиться 15 годин (0,5 кредит ECTS).

МОДУЛЬ 1. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ АПРОБАЦІЇ

Тема 1. Нормативно-правове забезпечення процесу апробації

Роль апробації навчальної літератури у загальному процесі підручникотворення, значення механізму апробації для підвищення якості підручників. Роль учителя й інших учасників освітнього процесу в підручникотворенні. Нормативно-правові документи, які регламентують процес апробації.

Тема 2. Вчитель як суб'єкт процесу апробації

Умови участі педагогічного працівника в процесі дослідження якості навчальної літератури. Терміни та етапи апробації. Критерії апробації.

МОДУЛЬ 2. АПРОБАЦІЯ НАВЧАЛЬНО - МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Тема 1. Апробація як інноваційний процес в освіті

Дослідження під час апробації якості підручників/посібників та відповідності змісту запитам учасників освітнього процесу з метою вдосконалення. Інформування батьків щодо важливості апробації навчальної літератури.

Тема 2. Системний підхід в організації апробації

Концепції авторських колективів щодо реалізації модельних навчальних програм. Реалізація видів навчальної діяльності та проєктування очікуваних результатів навчання за підручником/посібником. Переваги процесу апробації підручників для педагогів закладів загальної середньої освіти, зокрема проведення діагностувальних робіт. Компетентнісний підхід до оцінювання результатів навчання здобувачів освіти.

МОДУЛЬ 3. МОЖЛИВОСТІ ОСВІТНЬОЇ ПЛАТФОРМИ “ВСЕУКРАЇНСЬКА ШКОЛА ОНЛАЙН” (ВШО) ДЛЯ АПРОБАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Тема 1. Інформаційно-комунікаційний ресурс освітньої платформи ВШО

Інформаційно-цифрова компетентність як складова професійного розвитку. Реєстрація на платформі, користування кабінетом учителя, засоби для організації освітнього процесу. Інструменти для оцінювання на ВШО. Структура навчальних матеріалів на ВШО. Використання електронних версій підручників/посібників в освітньому процесі.

МОДУЛЬ 4. РЕФЛЕКСІЯ ЩОДО АПРОБАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Тема 1. Організація особистісно орієнтованого освітнього середовища під час апробації навчальної літератури

Формування висновку вчителя про якість навчальної літератури відповідно до інструктивно-методичних рекомендацій щодо проведення апробації підручників/посібників. Особливості проведення та узагальнення діагностувальних робіт для визначення досягнення очікуваних результатів з апробації, труднощі з реалізацією. Специфіка виконання діагностувальних робіт зі здобувачами освіти з особливими освітніми потребами. Рефлексія з учнями щодо апробації навчальної

літератури. Пропозиції щодо покращення процесу апробації навчальної літератури.

3. ОРІЄНТОВНИЙ РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема	Кількість годин		
	Лекції	Самостійна робота	Усього
МОДУЛЬ 1. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ АПРОБАЦІЇ			
Тема 1. Нормативно-правове забезпечення процесу апробації	—	2	2
Тема 2. Вчитель як суб'єкт процесу апробації	2	—	2
МОДУЛЬ 2. АПРОБАЦІЯ НАВЧАЛЬНО - МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ			
Тема 1. Апробація як інноваційний процес в освіті	—	2	2
Тема 2. Системний підхід в організації апробації	2	1	3
МОДУЛЬ 3. МОЖЛИВОСТІ ОСВІТНЬОЇ ПЛАТФОРМИ “ВСЕУКРАЇНСЬКА ШКОЛА ОНЛАЙН” (ВШО) ДЛЯ АПРОБАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ЛІТЕРАТУРИ			
Тема 1. Інформаційно-комунікаційний ресурс освітньої платформи ВШО	1	2	3
МОДУЛЬ 4. РЕФЛЕКСІЯ ЩОДО АПРОБАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ЛІТЕРАТУРИ			
Тема 1. Організація особистісно орієнтованого освітнього середовища під час апробації навчальної літератури	—	1	1
Фіксація результатів апробації (підсумкові заходи)	—	2	2
Всього годин	5	10	15

4. СИСТЕМА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання результатів навчання здійснюється за результатами виконання завдань шляхом заповнення слухачем електронної форми для фіксації результатів апробації навчальної літератури. Сертифікат формується автоматично і розміщується на офіційному сайті суб'єкта підвищення кваліфікації.

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР: станом на 01.01.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 28.01.2025).
2. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145 - VIII: станом на 01.01.2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення 28.01.2025).
3. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 16.01.2020 р. № 463-IX: станом на 17.11.2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> (дата звернення 28.01.2025).
4. Про затвердження Положення про вебплатформу дистанційного навчання “Всеукраїнська школа онлайн”: наказ МОН України від 16.06.2023 р. № 746 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1094-23#Text> (дата звернення 28.01.2025).
5. Про затвердження Порядку проведення апробації навчальної літератури для закладів загальної середньої освіти: наказ МОН України від 13.06.2024 № 845. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1091-24#Text> (дата звернення 28.01.2025).
6. Про затвердження професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти»: наказ МОН України від 29.08.2024 р. № 1225 URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchvtel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity> (дата звернення 28.01.2025).
7. Про апробацію навчальної літератури для закладів загальної середньої освіти у 2024/2025 н. р.: наказ МОН України від 13.08.2024 р. № 1130 URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-aprobatsiiu-navchalnoi-literatury-dlia-zakladiv-zahalnoi-serednoi-osvity-u-20242025-n-r> (дата звернення 28.01.2025).
8. Про затвердження Вимог до інтерактивного електронного додатка до підручника: наказ МОН України від 19.04.2024 р. № 548 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0656-24#Text> (дата звернення 28.01.2025).

9. Про затвердження інструктивно-методичних рекомендацій щодо проведення апробації навчальної літератури для закладів загальної середньої освіти у 2024/2025 н.р. : наказ державної установи “УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ОСВІТИ” від 15.08.2024 р. № 105-ар URL: <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2024/08/nakaz-105.pdf> (дата звернення 28.01.2025).